

Mattilsynet
Seksjon for landdyr og dyrehelsepersonell
v/Solfrid Åmdal
Postboks 383
2381 BRUMUNDDAL

Ref:
2012/148792

Vår ref.
12/44955

Dato
22. august 2012

Vurdering av Lama - Alpakka

Vi viser til brev fra Mattilsynet av 5.7.12 angående hold av lama og alpakka og behovet for oppholdsrom.

Oppdraget

Mattilsynet ber om "en vurdering på om arten lama/alpakka er egnet til å holdes ute hele året i Norge uten oppholdsrom, og også hvilke betingelser man eventuelt bør stille til terreng, klimatiske forhold etc for å tillate dette. Dersom man anser at dyrene må ha oppholdsrom, hvor høyt over høyden på dyrene bør et slikt oppholdsrom være, og hvilke eventuelle andre betingelser bør stilles til slike oppholdsrom (enten det er tradisjonelle bygninger, eller bare leskur eller det vi kaller enkle dyrerom)."

Veterinærinstituttets vurdering

Lama og alpakka kommer opprinnelig fra Sør-Amerika, og tåler godt et kaldt klima. I områder i Sør-Amerika hvor lama og alpakka holdes, kan det være opptil 150 frostnetter i året, med natttemperaturer ned mot -12 °C. Imidlertid vil dagtemperaturene sjelden være under null, og ofte opp mot +18 °C. Klimaet er store deler av året betydelig tørrere enn vårt. Siden vårt klima kan være både svært kaldt og svært fuktig over lengre perioder, mener Veterinærinstituttet at dyrene ved utendørs hold bør ha tilgang til oppholdsrom.

Oppholdsrommet bør som minimum bestå av tre tette vegger og tett tak (leskur). Etter Veterinærinstituttets syn bør dette være et krav ved hold av lama og alpakka i Norge. I Nord-Amerika angis det at tilgang til "shelter" er viktig ("of utmost importance") for lamadyr både sommer og vinter. I sommerhalvåret kan varme, solrike dager utsette lama og alpakka for varmestress, og tilgang til skygge er derfor viktig. Leskur er derfor nyttig også på varme sommerdager.

Lama og alpakka er flokkdyr med rangordning. For at alle individene skal sikres adgang til innearealet er det derfor viktig at oppholdsrommet er romslig og at åpningene er tilstrekkelig store. Takhøyden bør være tilstrekkelig til at samtlige dyr med god margin kan stå oppreist i naturlig stilling med hevet hode. For en lama med skulderhøyde på 110 cm vil dyrets høyde i "alert" stilling være ca. 175 cm, og det bør beregnes en takhøyde på minst 190-200 cm. Det er videre viktig at lama og alpakka har fri tilgang på drikkevann som ikke fryser ved utetemperaturer under frysepunktet.

Relevant litteratur

Murray E. Fowler; "Medicine and Surgery of Camelids", third edition, 2010.

A. Markemann, A. Stemmer, M. Siegmund-Schultze, H.-P. Piepho, A. Valle Zárate. Stated preferences of llama keeping functions in Bolivia. Livestock Science 124 (2009) 119-125.

L.C. Iniguez, R. Alem, A. Wauer, J. Mueller. Fleece types, fiber characteristics and production system of an outstanding llama population from Southern Bolivia. Small Ruminant Research 30 (1998) 57-65.

Anderson DE, Whitehead CE. Alpaca and Llama Health Management. Veterinary Clinics of North America - Food Animal Practice 2009, volum 25.

Med hilsen

Jorunn Jarp
avdelingsdirektør, Avdeling for helseovervåkning

Ann Margaret Grøndahl
forsker